

Vores nye skov

Børnetekst

Thorstein Thomsen

Tegninger

Bettina B. Reimer

Udgivet af Skov- og Naturstyrelsen og Dansk Skovforening i forbindelse med Skovens Dag 2000.

Dette hæfte er udgivet af Skov- og Naturstyrelsen og Dansk Skovforening i forbindelse med Skovens Dag 2000.

Børmetekst: Thorstein Thomsen

Voksentekest: Stephan Springborg og Eva Skytte

Tegner: Bettina B. Reimer

Ide og oplæg: Stephan Springborg og Eva Skytte

Redaktion: Stephan Springborg, Eva Skytte, Pernille

Karlog og Annegrete Munksgaard

Lay-out: Page Leroy-Cruce

Tryk: Repro & Tryk

1. oplag: 40.000

ISBN: 87-7279-238-8

Udgivet af:

Skov- og Naturstyrelsen

Haraldgade 53

2100 København Ø

tlf. 39 47 20 00

e-post: sns@sns.dk

Hjemmeside: www.sns.dk

Dansk Skovforening

Amalievej 20

1875 Frederiksberg C

tlf. 33 24 42 66

e-post: info@skovenes-hus.dk

Hjemmeside: www.skovforeningen.dk

Hæftet er gratis og kan bestilles hos:

Miljøbutikken

Information og Bøger

Læderstræde 1-3

1201 København K

Tlf: 33 95 40 00

Fax: 33 95 76 90

Åben: mandag-fredag 9.00-17.00

E-post: butik@mem.dk

Emma

Ræven

Hej!

Hej! Jeg er Mikkel Ræv. Hvem er du?

Jeg hedder Emma. Jeg er otte år.

Så er vi lige gamle. Jeg er også otte år.

Men du er et ungt menneske, og jeg er en gammel ræv.

Vil du se på billeder med mig, Mikkel?

Hvad for nogle billeder?

Billeder fra skoven.

Ja, hvis der er mus på.

🔴 Men her er jo ikke nogen skov?

🔵 Nej, skovarbejderne er ved at plante den.

🔴 Hvorfor det?

🔵 Fordi vi gerne vil have mere skov i Danmark. Vi mennesker siger, at hver gang man fælder et træ, så skal man plante et nyt. Men det er bedre at plante to nye.

🔴 Man kan også bare holde helt op med at fælde træer, og spise det, der er i skoven.

🔵 Så har skovarbejderne ikke noget at leve af.

🔴 Lever de af træerne, som de planter?

🔵 Jå.

🔴 De må være svære at tygge.

🔵 Nej, Mikkel. Ikke på den måde. De spiser ikke træerne. De sælger dem og får penge for dem.

🔴 Hvem sælger de dem til?

🔵 Til nogle andre mennesker, som laver stole og borde og parketgulve og carporte og tusind andre ting af træ.

🔴 Hvad skal I dog med alt det? Hvorfor flytter I ikke bare ud i en hule i skoven og lever af mus og bær?

🔵 Det har vi ikke rigtig lyst til, tror jeg.

🔴 Mennesker er mærkelige.

VOKSEN-BOKSEN

HVAD BRUGER VI SKOVEN TIL? Skove er til glæde for dem, der nyder frisk luft og stilhed, dem der kan lide at løbe, vandre, cykle og ride, og dem, der samler bær og svampe, går på jagt, fisker eller ser på fugle.

Nogle dyr kan kun leve i skoven. Andre dyr lever på marker og enge, men bruger

skoven til at søge ly, yngle eller overnatte i.

I skovene kan man finde mange spor efter livet i gamle dage, f.eks. gravhøje, hulveje, oltidsagre, markskel, og landsbyer.

Og en vigtig ting er, at skovene leverer træ til miljøvenlige produkter. Prøv at se, hvad der er lige omkring dig netop nu.

🦊 Nu er der gået ti år.

🦋 Ja. Nu er maden kommet. Fuglene kan gemme sig i krattet, og der er bær på buskene: Hyldebær og hyben. Brombær og slåen. Hasselnød og tjørn. Og musene er kommet.

🦊 Mus ødelægger mange små træer, som vi mennesker planter. De spiser barken.

🦋 Ja, derfor er det godt, at der er nogle dyr, som spiser musene.

🦊 Skovarbejderne må ud og plante nogle flere træer.

🦋 Ja, det må vi dyr også.

🦊 Nej.

🦋 Jo. Vi dyr sår også træer. Fuglene spiser frø. Nogle af frøene går lige igennem dem og bliver skidt ud på jorden og bliver til et træ. Vi ræve sår også træer hver gang et frø hænger fast i vores pels og falder af på et godt sted.

🦊 Det tænkte jeg ikke på.

🦋 Nej, I mennesker tror, at det er jer, der laver det hele.

🦊 Se, skovarbejderne er ved at fælde juletræer.

🦋 Ja. Dem tager de hjem i deres huse og spiser juleaften.

🌿 Vi spiser nu ikke juletræerne. Vi stiller dem op i vores stue og sætter lys på.

🔴 Gør I det? Mennesker er mærkelige.

VOKSEN-BOKSEN

SÅDAN KAN MAN Dyrke EN SKOV!

Man planter ofte rækker af såkaldte ammetræer mellem rækkerne af de træer, der skal blive stående. Ammetræer vokser hurtigt. De beskytter de andre træer mod frost og holder ukrudt nede. I eksemplet på tegningen er der plantet lærk som ammetræ, mens de blivende

træer er bøg. Bøgetræernes stammer bliver lige og uden ret mange sidegrene. Når bøgene har nået den rette højde fældes lærketræerne - og man tynder ud i bøgene, så kun de bedste træer får mulighed for at vokse sig store.

🟢 Nu er der gået 30 år.

🔴 Allerede? Som tiden dog flyver af sted.

🟢 Skovarbejderne tynder ud i skoven, så de træer, der bliver tilbage har mere plads at vokse på. Kan du huske det første billede, hvor skoven blev plantet? Dengang plantede man 3.000 træer på en mark på størrelse med en fodboldbane.

🔴 Var det så ikke svært at spille fodbold på den?

🟢 Altså man spillede ikke fodbold. Det var bare for at give dig en idé om, hvor mange træer, man brugte.

🔴 Nårh!

🟢 Nogle af træerne skal jo væk efterhånden.

🔴 Ja. Så kommer skovarbejderne med deres larmende motorsave og saver træerne op i brændestykker.

🟢 Ja. Kan du se, at der også er kommet en lille skovsø?

🔴 Der er sikkert allerede fisk i.

🟢 Nej, hvordan skulle de være kommet derhen?

🔴 De kommer flyvende.

🟢 Flyvende? Tror du, det er flyvefisk?

🔴 Fiskene lægger æg i en sø. Så kommer der en and og svømmer rundt. Nogle af æggene sætter sig

fast på anden. Anden flyver hen til et andet sted. Et andet andested, kan man sige. Måske den lille skovsø. Og her falder nogle af æggene af an-

dens ben. Æggene bliver til fisk. Hopla. Fiskene er kommet flyvende til den lille sø.

🐟 Nårh! På den måde.

VOKSEN-BOKSEN

TRÆER TRÆKKER VEJRET. CO₂ (kuldioxid) findes overalt i luften. CO₂ er en betingelse for alt liv, fordi planter bruger det, når de vokser. For meget CO₂ er dog skadeligt for miljøet, fordi det øger driv-huseffekten. Mens skovens træer vokser, binder de CO₂ i sig, og når træ rådner eller brændes, frigives CO₂ til luften igen. En skov i vækst er derfor med til at binde CO₂ fra atmosfæren og huse og møbler af træ oplagrer CO₂. Træ er et CO₂-neutralt materiale. Når vi planter nye

træer, hver gang vi fælder, indgår CO₂ i et kredsløb. Ved at bruge træ som brændsel i stedet for olie, kul og gas, sparer man atmosfæren for ekstra CO₂.

🌿 Nu er der gået 75 år. Et af de store træer er væltet. Det saver skovarbejderne op.

🔴 De kan også lade det ligge.

🌿 Nej, det ser grint ud.

🔴 Nej, Emma. Det ser pænt ud. Og tænk på al den mad, der kommer. Der kommer biller og andre insekter, og der kommer fugle for at spise insekterne. Og der vokser svampe frem, og måske er der en salamander, som overvintrer under stammen. Det er godt for en sulten ræv, at finde sådan én om vinteren.

🌿 Men hvis en orkan har hærget, så er der mange træer, der er væltet og knækket. Og så skal der ryddes op og plantes nye træer.

🔴 Jh!

🌿 Min far siger, at de nye skove skal være robuste. Derfor planter man flere træer, der ikke vælter så let, når det stormer.

🔴 Det er i orden.

🌿 For 200 år siden var der næsten ikke noget skov tilbage i Danmark.

🔴 Havde det stormet så meget?

🌿 Nej, det var os mennesker, der havde fældet alle træerne. Vi

brugte dem til skibe og huse. Og dengang brugte alle brænde til at få varme i husene. Til sidst var der næsten ingen træer tilbage.

🔥 Det var synd for rævene.

VOKSEN-BOKSEN

RENT VAND. Skovene beskytter grundvandet mod forurening, fordi skovbruget kun bruger lidt eller slet ingen gødning og gift. Jorden i skovene er dækket af planter hele tiden, og den bearbejdes ikke, når man ser bort fra plantningen og de første års bekæmpelse af ukrudt.

🐙 Nu er der gået 100 år. Bøgetræerne er blevet så store, at man kan begynde at fælde dem.

🐘 Går der 100 år, før de er blevet store?

🐙 Ja, mindst. Men et rigtigt fint bøgetræ kan man også få mange penge for. 15.000 kroner eller der omkring.

🐘 Jeg vil hellere have en mus.

🐙 I gamle dage hed bøgetræer ikke bøg. De hed bog. Og nu skal jeg fortælle dig noget sjovt. Vikingerne snittede deres runer ind i bøgestokke og bøgestave. Dengang

hed bøg jo bog, så en bøgestav hed: en bogstav. Det er sådan at bogstaverne fik deres navn.

🐘 Bogstaver er kedelige. Man kan ikke spise dem, og de dufter ikke af noget. Næh, så se på anemonerne dér. Anemoner dufter dejligt. Men de er giftige for mennesker og ræve. Men rådyrene kan spise dem. Og ved du hvad. Om foråret dufter rådyrenes lort af anemoner.

🐙 Det gør dine ikke.

🐘 Nej, og heller ikke dine.

VOKSEN-BOKSEN

Nu

MEGET MERE SKOV. Omkring år 1800 var der næsten ingen skov i Danmark, fordi mennesker havde brugt træerne uden at sørge for, at nye voksede op. Ved at beskytte de sidste rester skov, der var tilbage, og ved at plante nye skove, er der nu skov på omkring 1/10 af Danmarks areal. Og Folketinget har besluttet, at der skal være dobbelt så meget skov om 100 år.

Om 100 år

☑ Nu er der gået 200 år.

🔴 200 år. Det er lang tid.

☑ Ja. Kan du huske, at jeg sagde, at der næsten ingen skov var for 200 år siden? Ved du hvad der så skete? Englænderne kom og tog alle de danske krigsskibe. Så ville danskerne bygge en hel masse nye krigsskibe. Men det kunne de ikke, for der var ikke nogen træer tilbage. Derfor besluttede danskerne at plante en hel masse skov. Og derfor er der så mange træer i Danmark nu, der næsten er 200 år gamle.

🔴 Skal I så i gang med at bygge krigsskibe?

☑ Næh. Man bygger slet ikke krigsskibe af træ mere.

🔴 Mennesker ved altså ikke, hvad man skal bruge skoven til om 200 år.

☑ Nej. Men vi planter træer alligevel. Vi skal nok kunne bruge den til noget, for træ kan man altid bruge.

🔴 Og skov kan man altid bruge. Tror du menneskene går på skovtur om 200 år?

☑ Joh. Men måske flyver de på skovtur.

🔴 Hvordan det?

🐦 Måske har de en lille helikopter i deres rygsæk, som de kan flyve rundt med.

🦊 Ja, måske. Men ved du, hvad jeg er sikker på?

🐦 Nej.

🦊 Ræven flyver ikke rundt om 200 år med en helikopter på ryggen. Den går stadigvæk rundt nede på skovbunden og leder efter mus.

VOKSEN-BOKSEN

HVAD SKAL VI MED SKOVEN I FREMTIDEN?
Skove er til gavn for samfundet. Men hvilken skov er til gavn for de mennesker, der bor i Danmark om 200 år?

Skovene skal levere træ til stærke konstruktioner, fint håndværk og til papir og brænde. Træ er bedre for miljøet end plastik, beton og stål. Skovene skal være robuste og kunne modstå storm og angreb fra insekter og svampe. De skal være

levested for dyr og planter, og den vilde natur skal kunne udfolde sig. Der skal være skove til ridning, jagt, glade børn og stille skovture. De skal beskytte grundvand, modvirke drivhuseffekt og give læ. Skove skal forstærke oplevelsen af landskabet.

Det er umuligt at sige, hvilken skov der er brug for om 200 år. Derfor er det vigtigt med variation og mange slags skove og træer, så mennesker i fremtiden kan vælge.

Så du:

- fuglen, der blev spist af en spurvehøg
- hvor gammel skoven er, når rådyret kommer
- musvitten, der sked en busk
- hvor musen gemte sig -- der er en mus på hvert billede
- hvem der byggede uglens hus
- hvor mange dyr, der gemte sig på de forskellige billeder
- hvad der skete med det døde dyr
- hvor gammelt et juletræ er, når det bliver fældet
- hvad ræven spiser ud over mus
- hvor længe træstammen lå i skoven, før den var rådnet væk
- hvem der er på vej hen for at spise lort

Her kan du læse mere om skov

Naturpatruljen – i skoven. Martin Keller og Ketil Teisen. DR Multimedie og Vildfred / Danmarks Naturfredningsforening, 1999. (For børn)

Hvad finder jeg i skoven. G. Mandahl-Barth. Politiken, 1975. (For børn og voksne)

De nye skove. Skov- og Naturstyrelsen og Forskningscentret for Skov & Landskab, 2000. (For voksne)

Skovene og skovbruget i Danmark. Skov-info, 1997. (For voksne)

Rigere skov i Danmark. GEC Gads Forlag og Miljø og Energiministeriet, 1995. (For voksne)

Vil du i skoven med en naturvejleder?

Rundt om i landet findes naturvejledere, som arrangerer ture og aktiviteter, som alle kan deltage i. Disse ture annonceres i de lokale aviser og i foldere, som fås på biblioteket. Mange af naturvejlederne laver også ture for grupper, der henvender sig med bestemte ønsker. Du kan finde naturvejlederne på www.sns.dk/friluft/natvejl/oversigt.htm

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
tlf. 39 47 20 00
e-post: sns@sns.dk
Hjemmeside: www.sns.dk

Dansk Skovforening
Amalievej 20
1875 Frederiksberg C
tlf. 33 24 42 66
e-post: info@skovenes-hus.dk
Hjemmeside: www.skovforeningen.dk